

Çalg? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çalg? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18295>

Özet

Çalgı Tutum Ölçeği, bireylerin müzik enstrümanlarına yönelik sahip oldukları duyuşsal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri ölçmek amacıyla 2019 yılında Duygu Turan Engin tarafından geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, müzik eğitimi alanındaki öğrencilerin enstrüman öğrenme ve icra etme süreçlerine yönelik tutumlarının farklı boyutta derinlemesine analiz etmeyi hedefler. Yapılan **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) sonuçları, ölçeğin yapısal modelinin kabul edilebilir uyum sağları içerisinde olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Çalgı tutumu, müzik eğitimi, psikometrik ölçek, **geçerlik**, **güvenirlilik**, faktör analizi, müzik aleti.

Yazarlar

Duygu Turan Engin

Amaç

Çalgı Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin (özellikle müzik eğitimi alan öğrencilerin) bir müzik enstrümanına karşı geliştirdikleri genel tutumu ve bu tutumu oluşturan spesifik bileşenleri (performans, yeterlik, duygusal bağ vb.) güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, müzik pedagojisi ve eğitim psikolojisi alanlarında, öğrencilerin motivasyon düzeylerini ve öğrenme bağları etkileyen **tutum** faktörlerini belirlemek için önemli bir tanı araçları sağlamaktadır.

Ölçek, müzik eğitimcilerine öğrencilerin enstrümanla ilgili zayıf veya güçlü yönlerini tespit etme imkanı sunarak, öğretim stratejilerini bireyselleştirmelerine ve öğrencilerin enstrümana yönelik olumlu tutum geliştirmelerini destekleyici programlar oluşturmalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Yapı (Construct)

Çalgı Tutum Ölçeği, enstrüman tutumunu çok boyutlu bir yapı olarak ele alır ve altı temel faktörden oluşur. Bu faktörler, öğrencilerin enstrümanla etkileşimlerinin farklı yönlerini temsil eder: bilişsel inançlar, duygusal tepkiler ve davranışsal eğilimler. Bu yapı, tutumun sadece tek bir genel skorla değil, detaylı alt boyutlarla anlaşılmasını sağlar.

Ölçek toplam 38 maddeden oluşur ve bu maddeler altı farklı alt boyuta dağılmıştır. Bu alt boyutlar, bireylerin enstrüman çalmaya yönelik **tutum** spektrumunu kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) kullanılarak incelenmiştir. DFA sonuçları, ölçme modelinin teorik yapıyı desteklediğini ve kabul edilebilir uyum sonuçları içinde olduğunu göstermiştir.

Elde edilen uyum iyiliği istatistikleri şunlardır:

RMSEA (Yaklaşık Hata Karekök Ortalaması): 0,064 (<0,08 kabul edilebilir sonuç).

CMIN/df (Ki-Kare / Serbestlik Derecesi Oranı): 2,223 (<3:1 kabul edilebilir sonuç).

CFI (Karşılaştırmalı Uyum İndeksi): 0,796.

GFI (Yıllık Uyum İndeksi): 0,792.

AGFI (Ayarlanmış Yıllık Uyum İndeksi): 0,793.

Bu değerler, özellikle RMSEA ve CMIN/df oranlarının ideal aralıklarda olmasıyla birlikte, ölçeğin yapısal olarak **geçerli** olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin **güvenirliğini** değerlendirmek amacıyla **test-tekrar test metodu** uygulanmıştır. Bu yöntem, ölçeğin farklı zamanlarda tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini ölçmektedir.

Alt boyutlar arasındaki korelasyon katsayıları (r) incelendiğinde, enstrüman tutumunun farklı yönlerinin zaman içinde değişen düzeylerde tutarlılık gösterdiği tespit edilmiştir:

En düşük ilişkili katsayı **Yeterlik** alt boyutunda ($r = 0,383$; $p < 0,005$) gerçekleşmiştir.

En yüksek katsayı ise **Çalgı** alt boyutunda ($r = 0,584$; $p < 0,001$) gözlemlenmiştir.

Bu sonuçlar, ölçeğin genel olarak kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu, ancak yeterlik algısı boyutunun diğer boyutlara göre daha değişken olabileceğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, yapısal geçerliğini desteklemek üzere **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) ile test edilmiştir. DFA, ölçeğin teorik olarak belirlenen alt faktörlü yapıya uygun verilerle ne kadar uyumlu olduğunu doğrulamıştır. Analiz sonuçları, alt faktörlü modelin iyi bir uyuma sahip olduğunu (RMSEA= 0,064) ve dolayısıyla maddelerin amaçlanan alt boyutları temsil ettiğini göstermiştir.

Ölçek Yapısı

Test Tipi: Geliştirme (Yeni bir ölçek geliştirme çalışması)

Format: Çok boyutlu, 38 maddelik kendini değerlendirme ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Müzik eğitimi alan öğrenciler veya enstrüman çalan bireyler.

Yaş Grubu: Araştırmamanın başlangıcına göre genellikle eğitim çağındaki öğrenciler (spesifik yaş aralığı kaynakta belirtilmemiştir).

Popülasyon Detayları: Çalışma, Buca Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayımlandığı için, hedef kitlenin genellikle eğitim fakültesi öğrencileri veya müzik öğretmenliği adayları olduğu varsayılmaktadır.

Test Metodolojisi: Geliştirme çalışması, geçerlik için DFA ve güvenilirlik için **test-tekrar test metodu** kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Müzik pedagojisi, enstrüman öğrenimi, duyuşsal alan, **Doğrulayıcı Faktör Analizi**, psikometri, Buca Eğitim Fakültesi Dergisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: duyguturan@hotmail.com

Yazın Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir (Sorumlu Yazar: Duygu Turan Engin).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım veya araştırmalarda kullanım için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması 2019 yılında yayınlanmıştır.

The original PDF can be downloaded here: [calgi-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Turan-Engin, D. (2019). Çalgı Tutum Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (48), 30-42.

Makalenin resmi ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Çalg? Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir (Genellikle 5'li Likert tipinde oldu?u varsay?l?r).

Ölçek toplam 38 maddeden olu?makta olup, bu maddeler a?a??daki alt boyutlara ayr?lm??t?r:

Performans: 11 madde

Çalg?: 7 madde

Duygusal: 7 madde

Emek: 5 madde

Yarat?c?l?k: 4 madde

Yeterlik: 4 madde

Toplam: 38 madde

ARABPSYCHOLOGY.COM